

Viite

E 38 / 2021 vp

Asia

Valtioneuvoston selvitys: Tiedonanto palauttamista ja takaisinottoa koskevan yhteistyön tehostamisesta osana oikeudenmukaista, tuloksellista ja kattavaa EUn muuttoliikepolitiikkaa

Asiasanat EU, PAKOLAISET JA MAAHANMUUTTO, SIIRTOLAISUUS, SIIRTOLAISUUS JA KEHITYS

Hoitaa KEO-70

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi

Laatija jakanut

Seuraavassa pyydetysti ulkoministeriön lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle otsikkoasiassa.

EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on tärkeää solmia kattavia, tasapainoisia, räätälöityjä ja molempia osapuolia hyödyttäviä muuttoliikekumppanuuksia, joissa tehokas takaisinotto on yhtenä osatekijänä. Näissä kumppanuuksissa on otettava huomioon sekä EU:n että kumppaneiden edut, ja ne on sisällytettävä EU:n yleisiin suhteisiin kolmansien maiden kanssa. Muuttoliikkeen kannalta keskeisiä maita on tarpeen kuunnella ja ymmärtää niiden tarpeita sekä olosuhteiden vaikutuksia. Toimiva kumppanuus rakennetaan luottamukselle. Yhteistyö YK:ssa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla ja muiden toimijoiden kanssa on olennainen osa kumppanuuksia (esimerkiksi IOM ja UNHCR).

Suomi ajaa johdonmukaisesti kokonaisvaltaisia ja tasapainoisia kumppanuuksia kolmasmaasuhteissa. Muuttoliikkeiden näkökulmasta on tärkeitä luoda tasaveroisia ja kestäviä kumppanuuksia lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa ja edistää niiden kautta EU:n tavoitteita liittyen esimerkiksi sääntelemättömän muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vaikuttamiseen ja palautuksiin ja takaisinottoon. Kumppanuuksissaan EU:n tulee pyrkiä vaikuttamaan siihen, että myös kumppanimaiden maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka olisi kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa. EU:n palauttamispolitiikan tehostaminen palautuskiellon periaatetta kunnioittaen on tarpeellinen osa kokonaisvaltaista lähestymistapaa muuttoliikkeeseen.

Kolmansien maiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä tulee pyrkiä kohdennetusti vaikuttamaan olosuhteiden pakosta aiheutuvan muuttoliikkeen perimmäisiin syihin, kuten esimerkiksi talouteen, poliittiseen epävakauteen, konflikteihin sekä ilmastonmuutokseen. Covid-pandemiaan vastaamisessa käytetyn Team Europe –mallin opit kannattaa hyödyntää, kun kehitämme kokonaisvaltaista, koherenttia ja tasapainoista muuttoliikeyhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Muuttoliikkeenäkökulma on olennainen osa EU:n kokonaisvaltaista Afrikka-strategiaa, jonka tavoitteena on syventää poliittista ja taloudellista yhteistyötä.

Muuttoliikkeenäkökulma on keskeisesti esillä EU:n ulkosuhderahoituksen ja sen kohdentamisen suunnittelussa. Osana monivuotista rahoituskehystä on luotu uusi ulkosuhderahoitusväline eli nk. naapuruus-

sekä kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline NDICI. Tässä välineessä ehdotetussa muuttoliikkeen liittyviä toimia koskevassa 10 prosentin tavoitteessa otetaan huomioon, että resurssien on vastattava EU:n lisääntyneen kansainvälisen toiminnan tarpeita ja oltava riittävän joustavia, jotta niitä voidaan mukauttaa olosuhteisiin.

LIITTEET

-